

FINANSMINISTERIET

Cirkulære om

**Protokollater om arbejdstid mv.
for forstandere, viceforstandere
og lærere ansat ved efterskoler**

1997

INDHOLD	Side
CIRKULÆRE	1
I. Indledning	1
II. Protokollat om arbejdstidsregler	1
Lærere	1
Hvem og hvad omfatter aftalen	2
Normperioder	2
Arbejdstilrettelæggelse	3
Pauser	3
Fridage	5
Undervisningstid	5
Forberedelsestid	6
Lærere, der er fyldt 60 år	7
Tilsyn	7
Øvrige opgaver	8
Fravær	9
Deltidsbeskæftigede lærere	9
Lokalaftaler	9
Aftaler om særlige hverv og opgaver mv.	10
III. Forstandere	10
IV. Rameaftale om forsøg med arbejdstid for lærere	10
V. Ikræftræden	11
Protokollat om arbejdstid for lærere	12
Område	12
Arbejdstid	12
Arbejdstilrettelæggelse	12
Fridage	13
Undervisningstid	14
Forberedelsestid	14
Tilsyn	14
Øvrige opgaver	15
Fravær	15
Rejsetid mv.	16

Overarbejde	16
Deltidsbeskæftigede lærere	17
Lokalaftaler	17
Ikrafttræden mv.	17

Bilag 1. Lærernes arbejdsopgaver i forbindelse med varetagelsen

af undervisning og samvær på efterskoler 19

1. Undervisning	19
2. Undervisningsrelaterede opgaver	19
3. Tilsynsopgaver	20
4. Opgaver, der påhviler lærergruppen generelt	20
5. Andre opgaver	21

Protokollat til organisationsaftale 22

Rammeaftale om forsøg med arbejdstid for lærere 24

CIRKULÆRE OM PROTOKOLLATER OM ARBEJDS TID MV. FOR FORSTANDERE, VICEFORSTANDERE OG LÆRERE ANSAT VED EFTERSKOLER

I. Indledning

Hermed følger

- Protokollat af 13. marts 1998 om arbejdstidsregler for lærere ansat ved efterskoler
- Protokollat af 13. marts 1998 om arbejdstid mv. for forstandere og viceforstandere ansat ved efterskoler.

Endvidere vedlægges

- Rammeaftale af 13. marts 1998 om forsøg med arbejdstid for lærere på frie grundskoler, efterskoler samt husholdnings- og håndarbejdsskoler

Arbejdstidsprotokollaterne har virkning fra 1. august 1997 og er revideret som led i fornyelsen pr. 1. april 97 af organisationsaftalen for forstandere, viceforstandere og lærere ved efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler.

Principperne i de nye arbejdstidsaftaler gennemgås nedenfor.

II. Protokollat om arbejdstidsregler for lærere.

Arbejdet tilrettelægges på skolen inden for de rammer, som er anført i protokollatet.

Det er forudsat, at skolens ledelse i samarbejde med lærerne foretager planlægningen. Det er endvidere forudsat, at der tages hensyn til skolens

opgaver, type, fysiske rammer og arbejdsform samt lærernes muligheder for at tilrettelægge undervisning mv. pædagogisk forsvarligt.

Der skal gives tillidsrepræsentanten mulighed for at gøre sig bekendt med forslag til arbejdsfordeling og tjenesteplaner/skemaer samt ændringer heri.

Ad § 1

Hvem og hvad omfatter aftalen

Aftalen omfatter heltids- og deltidsbeskæftigede lærere ansat ved efterskoler.

Det er ved aftalens indgåelse lagt til grund, at lærernes arbejdsopgaver omfatter undervisning ved skolen og tilsyn med eleverne samt pædagogisk-/administrative opgaver i forbindelse hermed.

Aftalen omfatter endvidere viceforstandere, der er tillagt mere en 1/3 af arbejdstiden til undervisning og tilsyn (svarende til 641 timer inkl. forberedelse mv.).

Ad § 2 Arbejdstid

Normperioder

Normperioden fastsættes normalt som undervisningsåret (1/8 - 31/7) eller kalenderåret. Ved overgang fra undervisningsår til kalenderår eller omvendt fastsættes en normperiode på 5 henholdsvis 7 måneder. En normperiode kan ikke være længere end et år og kan ikke være kortere end 4 uger. Normperioden fastsættes på grundlag af en gennemsnitlig arbejdstid på 37 timer pr. uge.

Ved udløbet af en normperiode opgøres arbejdstiden i forhold til den årlige arbejdstid på 1924 timer. I opgørelsen indgår:

- 1) Den daglige arbejdstid opgjort fra møde- til sluttidspunkt i henhold til tjenesteplanen, inklusive eventuelle sygedage og ekstratjeneste, men fraregnet pauser af over ½ times varighed og fraregnet rådighedstjeneste.

- 2) Pauser af over ½ times varighed som anført i § 3, stk. 5.
- 3) Rådighedstjeneste som anført i § 8, stk. 3 eller efter bemærkningerne til § 4.
- 4) Tid til forberedelse jf. § 7 og bemærkningerne hertil.
- 5) Feriedage og søgnehellidage i normperioden, jf. § 10, stk. 2, og bemærkninger hertil.
- 6) Afspadsring af overarbejde udført i en tidligere normperiode, jf. § 13.
- 7) Rejsetid som anført i §§ 11 og 12.
- 8) Tid efter § 15 om lokale aftaler og evt. anden tid efter § 9, der ikke indgår i tjenesteplanen, herunder tidsforbrug til deltagelse i kursusvirksomhed og til varetagelse af tillidshverv og lignende, jf. bemærkningerne til § 9.

Ad § 3

Arbejdstilrettelæggelse

Aftalen forudsætter, at der udarbejdes en tjenesteplan for lærerne, således at lærerne til stadighed er orienteret om arbejdsopgavernes placering mindst 4 uger før tjenesteplanens ikrafttræden. Tjenesteplanen kan ikke fastlægges for en periode, der er kortere end 8 uger, medmindre normperioden er af en tilsvarende kortere varighed. Tjenesteplanerne udarbejdes således, at de ikke overlapper hinanden.

Tjenesteplanen fastlægger den tidsmæssige placering af:

- undervisningsopgaver (fag og hold)
- tilsynsopgaver herunder rådighedstjeneste
- andre opgaver
- ferier og fridage

Pauser

Ved pauser forstås tid i tjenesteplanen, som ligger mellem 2 arbejdsopgaver samme dag, og hvor der ikke er planlagt tjeneste. Det er en forudsætning for medregning i arbejdstiden af pauser af under en halv times varighed, at læreren er på arbejdsstedet og står til rådighed for skolen.

Pauser af over en halv times varighed indgår i arbejdstiden som øvrige opgaver og medregnes med en tredjedel af pausens længde. Pr. arbejdsdag kan dog højst medregnes 2 timer ialt.

Spisepauser, der er fastsat længere end ½ time, anses ikke for at være friperioder mellem undervisningstimerne (frikvarterer) og indregnes derfor med 1/3, hvis betingelserne herfor er opfyldt. For lærere, der varetager tilsyn i spisepausen, medregnes tiden dog fuldt ud.

Ad § 4

Lærernes tjenesteplaner bør kun undtagelsesvis ændres i normperioden - og i givet fald med et passende varsel. Hvis der ændres i tjenesteplanen, for så vidt angår møde- og/eller sluttidspunkt med et kortere varsel end 4 døgn, ydes en godtgørelse, jf. § 4, stk. 3 og 4.

Derimod skal der ikke ydes godtgørelse, hvis en ændring af tjenesteplanen ikke medfører ændring af lærerens arbejdstid eller alene er en afkorting af denne.

Tilfældig forlængelse af den planlagte tjeneste (f.eks. hvor et møde varer længere end planlagt) anses ikke for at være omlagt tjeneste, men medregnes i opgørelsen af arbejdstiden, for så vidt overskridelsen udgør mere end 15 minutter.

En lærer er som hidtil forpligtet til at varetage vikaropgaver i rimeligt omfang. Når en lærer pålægges vikaropgaver i form af undervisning, medregnes disse ved opgørelsen af arbejdstiden som undervisningstid, jf. § 6, og med forberedelse, jf. § 7. Består vikaropgaven i tilsynsarbejde eller andre opgaver, medregnes disse som arbejdstid, jf. § 8 henholdsvis § 9. Gives der ikke et varsel på mindst 4 døgn, ydes der en godtgørelse for omlagt tjeneste, jf. § 4, stk. 3 og 4. For de perioder, hvor der varetages vikaropgaver, bortfalder evt. medregnet arbejdstid efter § 3, stk. 3 - 6.

Aflyses en weekendvagt med mindre end 4 døgn varsel, ydes der dog godtgørelse for omlagt tjeneste efter stk. 3 og 4 for de aflyste timer, med-

mindre skolen beslutter, at læreren skal stå til rådighed fra hjemmet de pågældende timer. Sådanne rådighedstimer indgår med 1/3 ved opgørelsen af lærerens arbejdstid.

Ved tilkald af over en halv times varighed i rådighedsperioden indregnes den fulde varighed af afbrydelsen som arbejdstid.

Ad § 5

Fridage

Bestemmelsen om, at der skal ydes erstatningsfridage for tjeneste udført på lørdage og søn- og helligdage, skal sikre, at læreren får et årligt antal fridage svarende til det årlige antal fridage, der tilkommer statens tjenestemænd.

Erstatningsfridagene samles i perioder af mindst 2 sammenhængende dage (mandag - fredag), hvor der ikke er planlagt anden tjeneste. I forbindelse med søgnehelligdage kan dagene dog gives enkeltvis.

Erstatningsfridage af denne art kan sammenlægges med, og de ydes udover, de i § 7, stk. 3 omhandlede dage til forberedelse, jf. bemærkningerne til § 7.

Aftalen giver mulighed for, at læreren frivilligt påtager sig kortvarig tjeneste på en fridag til løsning af opgaver, der er uopsættelige.

Ad § 6

Undervisningstid

Der er ikke med aftalen taget stilling til lektionslængden, der fastsættes af skolens ledelse. Hvor det er pædagogisk begrundet, kan der fastsættes en anden lektionslængde end 45 minutter. Lektionslængden bør normalt ikke være mindre end 30 minutter.

639 timer til undervisning årligt svarer til 852 lektioner à 45 minutter.

Ad § 7**Forberedelsestid**

For hver 60 minutter, der er afsat til undervisning, ydes der læreren 60 minutter til forberedelse mv.

Lærerens tid til forberedelse beregnes på grundlag af antallet af undervisningstimer i normperioden.

Forberedelsen er fastsat som et gennemsnit for den tid, der medgår til de i bilag 1, pkt. 2 nævnte opgaver.

Der er desuden taget hensyn til, at der ikke ydes lærerne frihedsopsparing ved aften- og nattjeneste.

Det er forudsat, at den enkelte lærer selv tilrettelægger forberedelse og efterbehandling af undervisning og anvender den fornødne tid hertil.

Det er endvidere forudsat, at forberedelsen kan finde sted på skolen eller uden for denne, ligesom flere lærere kan aftale, at forberedelse eller en del af denne sker i samarbejde. Hvis det er nødvendigt af hensyn til tilrettelæggelsen af den ønskede undervisning, at forberedelse sker fælles - og dette ikke kan opnås ved aftale - kan skolens ledelse fastlægge en mindre del af forberedelsestiden til fælles forberedelse.

Forberedelse finder sted uden for den i tjenesteplanen fastlagte tid.

Den tid, der anvendes til forberedelse, tælles ikke op, men anses for medgået til de anførte formål.

Lærere kan have behov for at løse en del af de opgaver, som er dækket af forberedelsestiden, i tidsmæssig sammenhæng.

Hvis ledelsen eller læreren finder det hensigtsmæssigt, tilrettelægges tjenesten derfor således, at op til 25 % af den tid, der er afsat til forberedelse mv. samles i perioder af mindst 2 sammenhængende dage (mandag - fre-

dag), hvor der ikke er planlagt anden tjeneste. I forbindelse med søgneheligdage kan dagene dog gives enkeltvis.

Sådanne dage medregnes med 7,4 timer pr. dag i normperioden. En dag årligt kan medregnes med et mindre timetal (resttimetallet).

Den enkelte lærer har ikke krav på at få afsat mere end 20 sådanne dage i opgørelsesåret. Placeringen fastlægges af skolens ledelse efter drøftelse med læreren.

25 % af forberedelsestiden til 592 undervisningstimer årligt svarer til 20 dage. Varetages et højere undervisningstimetal vælges en tilsvarende lavere procentandel.

Lærere, der er fyldt 60 år

Tiden efter § 7, stk. 4 kan tidligst medregnes fra begyndelsen af den normperiode, hvori læreren fylder 60.

Lærere, der får medregnet yderligere tid efter § 7, stk. 4, kan ikke få overtidsbetaling. Hvis normen overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1. Eventuelt overarbejde fra normperioden før det fyldte 60. år afregnes dog efter reglerne i § 13.

Ad § 8

Tilsyn

Ved eventuel indgåelse af lokalaftale skal der bl.a. tages hensyn til rådighedsvagtens karakter og belastningsgraden.

Ved arbejdstidsopgørelsen indgår friperioder efter § 3, stk. 4, (frikvarterer) som en del af tilsynstiden.

Ad § 9**Øvrige opgaver**

Tiden, der medgår til udførelse af de i bilag 1, pkt. 4 og 5 nævnte opgaver, optælles konkret, medmindre der er indgået lokalaf tale i henhold til § 15.

Det er skolens ledelse, der fastsætter det tidsforbrug, der er til rådighed for varetagelse af funktionen/opgaven eller det særlige hverv. Skolens ledelse kan endvidere fastsætte retningslinier for funktionen/opgaven/hvervet. Det forudsættes, at der er overensstemmelse mellem tiden og det arbejde, der forventes udført.

Den afsatte tid til arbejdet kan indgå i tjenesteplanen, men der er også mulighed for, at ledelse og lærer kan aftale, at den afsatte tid holdes uden for tjenesteplanen. Dette indebærer, at læreren selv tilrettelægger tiden til arbejdsopgaven, men det forudsættes, at tiden optælles konkret. Læreren skal ved planlægning af arbejdet fordele dette over normperioden under en rimelig hensyntagen til opgavernes relevans og den afsatte tid.

Når en lærer deltager i kurser, medregnes hver planlagt kursustime af 60 minutters varighed som 1 arbejdstime. Der kan dog højst medregnes 8 timer pr. kursusdag. Herudover indgår desuden eventuel transporttid efter bestemmelsen i § 11.

Ved fastsættelse af arbejdstid på lejrskoler o.lign. medregnes arbejdstiden efter tjenesteplanen for lejrskolen mv. Der kan herunder indregnes rådighedstjeneste efter bestemmelserne i § 8. Rejsetid medregnes efter bestemmelserne i § 12. Arbejdstiden kan desuden fastsættes ved lokal aftale efter § 15.

Pædagogiske dage medregnes med den faktisk medgåede tid. Pædagogiske dage i weekender medregnes dog med mindst 5 timer pr. dag.

Ad § 10**Fravær**

Ved lovligt fravær (f.eks. sygdom) af mindst 4 ugers varighed anses en forholdsmæssig del af timetallet for de arbejdsopgaver, der ikke indgår i tjenesteplanen, for at være afviklet under fraværperioden.

Den lærer, der selv tilrettelægger den tid, ledelsen har afsat til arbejdsopgaven, er således ikke forpligtet til at varetage disse timer på et senere tidspunkt.

Hvis læreren udfører tjeneste på en sønehelligdag, medregnes tjenesten efter de almindelige regler, og den erstatningsfridag, der ydes herfor, jf. § 5, stk. 1, medregnes med 7,4 timer.

Ad § 14**Deltidsbeskæftigede lærere**

Det er forudsat, at der ved merbeskæftigelse af fastere karakter foretages en ændring af lærerens beskæftigelsesgrad.

Hvis en deltidsbeskæftiget lærers samlede arbejde ved opgørelsesårets udløb har oversteget den fastsatte arbejdstid for heltidslærere, anvendes reglerne i § 13.

Ad § 15**Lokalaftaler**

Lokalaftaler indgås efter drøftelse i lærerrådet mellem skolens ledelse og tillidsrepræsentanten.

Ved skoler uden valgt tillidsrepræsentant er det forudsat, at forslag til aftale sendes til Efterskolernes Lærerforening. Efterskolernes Lærerforening kan underkende et forslag til lokalaftale, såfremt foreningen kan godtgøre, at lokalaftalen strider mod gældende bestemmelser eller mod intentionerne i regelgrundlaget for lærernes tjenestetid og lønfastsættelse. Afvisning skal konkret begrundes i hvert enkelt tilfælde.

Aftaler om særlige hverv og opgaver mv.

Der er efter aftalens § 9, stk. 3 og § 15, stk. 3 mulighed for at indgå lokal-aftale om, at særlige hverv og opgaver indregnes i arbejdstiden med et fast antal arbejdstimer ("akkord"). Disse timer indgår ikke i tjenesteplanen. Der kan i forbindelse med aftalens indgåelse træffes beslutning om, i hvilket omfang arbejdsopgaven skal udføres på skolen, f.eks. i forbindelse med træffetid.

Det er forudsat, at der er et hensigtsmæssigt forhold mellem den tid, der afsættes ved indgåelse af lokalaf-tale, og den tildelte opgave.

III. Forstandere og viceforstandere

Forstandere og viceforstandere er omfattet af protokollat om arbejdstid mv. for forstandere og viceforstandere ved efterskoler, jf. dog protokollatets § 1, stk. 2. Ved eventuelt merarbejde anvendes aftale om godtgørelse til tjenestemænd uden højeste arbejdstid.

Forstanderens og viceforstanderes samlede arbejdstid tilrettelægges i overensstemmelse med stillingens indhold og karakter, dog skal forstanderen og viceforstanderen hver undervise mindst 150 timer årligt. Undervisningsforpligtelsen kan opfyldes som et gennemsnit over flere år. Endvidere kan undervisningsforpligtelsen helt eller delvis erstattes af tilsyn eller planlagte kursustimer.

IV. Rammeaftale om forsøg med arbejdstid for lærere

Rammeaftalen om forsøg med arbejdstid for lærere har til formål at give de lokale parter ændrede muligheder for en mere fleksibel arbejdstidstilrettelæg-gelse, der løbende kan tilpasses den enkelte skoles målsætninger og pædago-giske prioriteringer, herunder organisering af undervisningen og valg af undervisningsformer. Der gøres opmærksom på, at lokale aftaler om forsøg med arbejdstidsaftalen skal godkendes af henholdsvis Undervisningsmini-steriet og den forhandlingsberettigede organisation.

V. Ikrafttræden

Cirkulæret har virkning fra 1. august 1997 og træder i stedet for cirkulære af 26. april 1993, APD.nr. 30/93 og cirkulære af 26. maj 1994 (APD. nr. 65/94).

Finansministeriet, den 13. marts 1998

P.M.V.

E.B.

Mogens Esmarch

Protokollat til organisationsaftale for forstandere, viceforstandere og lærere ved efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler om

ARBEJDSTIDSREGLER FOR LÆRERE ANSAT VED EFTERSKOLER

Område

§ 1. Aftalen omfatter heltids- og deltidsbeskæftigede lærere ansat ved efterskoler.

Stk. 2. Aftalen omfatter endvidere viceforstandere, der er tillagt mere end end en tredjedel af den årlige arbejdstid til undervisning, forberedelse og tilsyn.

Arbejdstid

§ 2. Den årlige arbejdstid udgør 1924 timer, inkl. ferie og fridage.

Stk. 2. Arbejdstiden fastsættes for en periode (normperioden) på grundlag af et timetal svarende til gennemsnitlig 37 timer pr. uge.

Stk. 3. Der påhviler lærerne de i bilag 1 nævnte arbejdsopgaver.

Arbejdstilrettelæggelse

§ 3. Der udarbejdes en tjenesteplan for den enkelte lærer for en periode på normalt mindst 8 uger. Læreren gøres bekendt med planen, senest 4 uger før den træder i kraft.

Stk. 2. Den daglige arbejdstid skal så vidt muligt være samlet, jf. stk. 3 - 5.

Stk. 3. Hver pause af en halv times varighed eller derunder medregnes fuldt ud i arbejdstiden, under forudsætning af at læreren bliver på skolen og står til rådighed for skolen.

Stk. 4. Det samme gælder friperioder mellem undervisningstimerne (fri-kvarterer).

Stk. 5. Hver pause af over en halv times varighed medregnes i arbejdstiden med en tredjedel. Sammenlagt kan der dog højst indregnes i alt 2 arbejdstimer pr. arbejdsdag.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 kan fraviges ved lokal aftale efter reglerne i § 15.

§ 4. Orientering om ændringer i tjenesteplanen (omlagt tjeneste) skal gives så tidligt som muligt og normalt ikke med et varsel på mindre end 4 døgn.

Stk. 2. Hvis læreren tilkaldes til ekstratjeneste med varsel på mindre end 24 timer, indgår denne i arbejdstidsopgørelsen med mindst 3 timer.

Stk. 3. Hvis varslet for omlægning af tjenesten, jf. stk. 1, ikke overholdes, ydes der for hver af de omlagte timer en godtgørelse.

Stk. 4. Godtgørelsen udgør 7,50 kr. pr. påbegyndte halve time (grundbeløb pr. 1. oktober 1984). Pr. 1. april 1998 udgør godtgørelsen 10,00 kr. pr. påbegyndte halve time i grundbeløb pr. 1. oktober 1997.

Fridage

§ 5. Ved tjeneste på lørdage, søndage eller helligdage gives et tilsvarende antal erstatningsfridage.

Stk. 2. En lærer kan efter aftale frivilligt påtage sig kortvarig tjeneste på en fridag, uden at denne betragtes som bortfaldet. I sådanne tilfælde ydes der

læreren en betaling beregnet efter satsen for overarbejdsbetaling på udbetalingstidspunktet.

Undervisningstid

§ 6. Ved undervisning forstås den i bilag 1, pkt. 1 beskrevne aktivitet.

Stk. 2. Lærere skal normalt tillægges mindst 150 timer årligt til undervisning og kan højst tillægges 639 timer.

Forberedelsestid

§ 7. Ved forberedelse forstås den i bilag 1, pkt. 2 beskrevne aktivitet.

Stk. 2. Forberedelsestiden fastsættes i forhold til undervisningstiden som 1:1, således at der for hver undervisningstime af 60 minutters varighed medregnes 60 minutter til forberedelse mv.

Stk. 3. Indtil 1/4 af den i stk. 2 nævnte tid til forberedelse kan indgå i tjenesteplanen i en foregående og/eller efterfølgende normperiode i opgørelsesåret som dage, hvor der ikke er planlagt anden tjeneste.

Stk. 4. For lærere, der er fyldt 60 år, og som anmoder herom, medregnes for hver 60 minutters undervisning yderligere 25 minutter ud over det i stk. 2 fastsatte. Arbejdstimer udover den for normperioden fastsatte arbejdstid, jf. § 2, afspadseres som nævnt i § 13, dog uden tillæg på 50 pct.

Tilsyn

§ 8. Ved tilsyn forstås den i bilag 1, pkt. 3, beskrevne aktivitet.

Stk. 2. Ved dagtjeneste mellem kl. 7.00 og kl. 23.00 medregnes den tid, hvor læreren har tilsyn, fuldt ud som arbejdstimer.

Stk. 3. Ved rådighedstjeneste mellem kl. 23.00 og kl. 7.00 medregnes tiden med 1/3 af arbejdstimetallet, når læreren kan opholde sig i sit eget hjem, og

med 3/4, når læreren har pligt til at tage natophold i vagtværelse på skolen, medmindre andet aftales lokalt efter reglerne i § 15.

Stk. 4. Ved tilkald af over en halv times varighed i rådighedsperioden indregnes den fulde varighed af afbrydelsen som arbejdstid.

Stk. 5. Tilsynsarbejdet for den enkelte lærer fastsættes til mindst 300 timer og højst 700 timer årligt.

Stk. 6. For viceforstandere, jf. § 1, stk. 2, fastsættes tilsynsarbejdet til mindst 150 timer.

Stk. 7. For lærere, der er fyldt 60 år, fastsættes tilsynsarbejdet til mindst 200 timer og højst 450 timer årligt. Hvis den enkelte lærer ønsker det, kan tilsynsarbejdet dog fastsættes til indtil 700 timer årligt.

Øvrige opgaver

§ 9. Ud over undervisningen og den dertil knyttede forberedelse mv. samt tilsyn kan læreren pålægges at deltage i eller medvirke til løsning af pædagogisk administrative opgaver og/eller særlige hverv i tilknytning til skolens virksomhed, jf. bilag 1, pkt. 4 og 5. Skolens ledelse fastsætter tidsforbruget til de nævnte opgaver mv.

Stk. 2. Til hver lærer afsættes mindst 100 timer årligt til de i stk. 1 nævnte opgaver.

Stk. 3. Der kan indgås lokal aftale om de i stk. 1 nævnte arbejdsopgavers medregning i arbejdstiden efter reglerne i § 15.

Fravær

§ 10. Arbejdsdage på hvilke læreren er fraværende på grund af sygdom eller andet lovligt forfald, indgår i arbejdstidsopgørelsen med den planlagte arbejdstid. Hvis der ikke er planlagt nogen arbejdstid regnes med 7,4 timer pr. dag.

Stk. 2. Feriedage og søgnehellidage, hvor læreren ikke udfører tjeneste, medregnes med 7,4 timer pr. dag.

Rejsetid mv.

§ 11. Ved tjeneste uden for det faste arbejdssted medregnes transporttiden til og fra arbejdsstedet som arbejdstid.

§ 12. Rejser, der udføres som en del af tjenesten, medregnes i arbejdstiden, dog højst med 13 timer pr. døgn.

Stk. 2. Tjeneste på det fremmede arbejdssted medregnes efter de almindelige regler for opgørelse af tjenestetid.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2 kan fraviges ved lokal aftale efter reglerne i § 15.

Overarbejde

§ 13. Overarbejde bør så vidt muligt undgås.

Stk. 2. Såfremt arbejdets omfang ved normperiodens udløb har oversteget den fastsatte arbejdstid for heltidslærere, jf. § 2, godtgøres den overskydende tid med frihed af samme varighed med tillæg af 50 pct. i den efterfølgende normperiode. Erstatningsfrihed kan, såfremt overarbejdet har et tilstrækkeligt omfang, gives som hele fridage af 7,4 arbejdstimer.

Stk. 3. Kan erstatningsfrihed ikke gives på det mellem læreren og ledelsen aftalte tidspunkt, ydes i stedet overarbejdsbetaling. Satserne for overarbejdsbetaling beregnes med 1/1924 af vedkommende lærers årsløn (på udbetalingstidspunktet) med tillæg af 50 pct.

Stk. 4. Det kan aftales mellem læreren og skolens ledelse, at konstaterede overtimer ikke godtgøres med frihed ved normperiodens udløb, jf. stk. 2, men i stedet overføres til en timebank med tillæg af 50 pct. med henblik på afspadsering i en senere normperiode.

Stk. 5. Ved en normperiodes begyndelse må timebanken højst indeholde 200 timer. Det skal mellem læreren og skolens ledelse aftales, hvornår timebanktimerne senest skal afspadsres. I forbindelse med en lærers fratræden skal timebanken opgøres, og evt. overskydende timebanktimer skal udbetales.

Deltidsbeskæftigede lærere

§ 14. For deltidsbeskæftigede lærere nedsættes de i § 6, stk. 2, § 8, stk. 5 og 6 og § 10 nævnte antal arbejdstimer i forhold til beskæftigelsesgraden. Det samme gælder de 100 timer til øvrige opgaver jf. § 9, stk. 2.

Stk. 2. Eventuel merbeskæftigelse af midlertidig karakter godtgøres med frihed af samme varighed eller normal timeløn.

Lokalaftaler

§ 15. De i § 3, stk. 6, § 8, stk. 3, § 9, stk. 3 og § 12, stk. 3 omtalte lokalaftaler indgås mellem skolens ledelse og tillidsrepræsentanten.

Stk. 2. Aftalerne skal være skriftlige. De indgås for mindst 1 år og kan opsiges af hver af parterne med mindst 3 måneders varsel til udløbet af et undervisningsår, medmindre parterne aftaler andre opsigelsesregler. Opsigelsen skal være skriftlig.

Stk. 3. Det kan lokalt aftales, at varetagelsen af en arbejdsopgave indregnes i arbejdstiden med et fast antal arbejdstimer.

Ikrafttræden mv.

§ 16. Dette protokollat har virkning fra 1. august 1997 og kan opsiges samtidig med organisationsaftalen. Opsiges organisationsaftalen, betragtes nærværende protokollat som opsagt samtidigt.

Stk. 2. Samtidig ophæves aftale om arbejdstid mv. lærere ansat ved efterskoler af 26. april 1993 med senere ændringer.

København, den 13. marts 1998

Lærernes
Centralorganisation

Anni Herfort Andersen

Finansministeriet

P. M. V.

E. B.

Mogens Esmarch

Bilag 1

Lærernes arbejdsopgaver i forbindelse med varetagelsen af undervisning og samvær på efterskoler

Lærerne varetager de opgaver, der ligger inden for efterskolens formål i henhold til gældende lov for tiden lovbek nr. 569 af 20. juni 1996 om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

1. Undervisning

Ved undervisning forstås et planlagt, fremadskridende, målrettet undervisningsforløb, der evt. fører til folkeskolens afsluttende prøver.

2. Undervisningsrelaterede opgaver

I tilknytning til undervisningen har lærerne følgende opgaver:

Lærerne varetager individuelt eller i samarbejde med andre planlægning, forberedelse, evaluering og efterbehandling af undervisningen.

Lærerne varetager uforudsete og uforudsigelige arbejdsopgaver, der har tilknytning til undervisningen og tilsynet.

Lærerne udarbejder og udvælger undervisningsmaterialer til den konkrete undervisning.

Lærerne retter, kommenterer og vurderer elevernes arbejder, herunder skriftlige og mundtlige arbejder.

Lærerne varetager almindeligt tilsyn med udstyr og inventar til undervisningen.

Lærerne varetager pædagogisk-administrative funktioner i tilknytning til undervisningen, f.eks. pensaaopgivelser og udarbejdelse af udtalelser og lignende.

Lærerne medvirker ved planlægning af prøver.

Lærerne bistår eleverne med tilfældigt forekommende individuel faglig og social vejledning i tilknytning til undervisningen.

Lærerne følger og medvirker evt. i den pædagogiske, teoretiske og praktiske udvikling inden for den enkeltes fag og inden for de arbejdsområder, der i øvrigt hører til skolens opgaver.

Lærerne forbereder mødevirksomhed, f.eks. forældremøder og lærerråds-møder.

3. Tilsynsopgaver

Ved tilsyn forstås varetagelse af pædagogiske opgaver, der finder sted uden for den egentlige undervisning, hvor eleverne opholder sig på skolen, herunder om aftenen, om natten og i weekends.

Lærerne varetager således også tilsynet med eleverne i de friperioder, der ligger mellem undervisningstimerne (frikvartererne).

I tilknytning til tilsynet har lærerne følgende opgaver:

- Lærerne igangsætter og fører tilsyn med aktiviteterne og sikrer, at de foregår under betryggende forhold.
- Lærerne varetager opretholdelsen af den på skolen fastlagte orden.
- Lærerne varetager tilsynet med eleverne under måltider.

4. Opgaver, der påhviler lærergruppen generelt

Lærerne medvirker ved udvikling, planlægning, koordinering mv. af skolens samlede kursustilbud.

Lærerne deltager i ekskursioner, studiebesøg, lejrskoler og lignende.

Lærerne medvirker ved gennemførelse af prøver, både som eksaminator, tilsynsførende og censor.

Lærerne deltager i pædagogiske og faglige kurser og konferencer samt efter- og videreuddannelse.

Lærerne deltager i lærerrådsarbejde, udvalg og lignende.

Lærerne deltager i forsøgs- og udviklingsarbejde.

Lærerne varetager opgaver som kontaktlærere for en mindre gruppe elever og sørger for kontakten til elevernes forældre mv.

Lærerne deltager i sociale og kulturelle arrangementer sammen med eleverne.

5. Andre opgaver

Lærerne varetager arbejdet som:

- Tillidsrepræsentant (kontaktperson)
- Sikkerhedsrepræsentant
- Lærerrådsformand
- Medarbejderrepræsentant i skolens bestyrelse
- Medlem af samarbejdsudvalg
- Skolevejleder
- Skolebibliotekar
- Tilsynsførende med undervisningsudstyr mv.

Den anførte opregning og beskrivelse af opgaver under pkt. 2, 3, 4 og 5 er ikke udtømmende.

Protokollat til organisationsaftale for forstandere, viceforstandere og lærere ved efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler om

ARBEJDSSTID MV. FOR FORSTANDERE OG VICEFORSTANDERE VED EFTERSKOLER

Område

§ 1. Aftalen omfatter forstandere og viceforstandere ved efterskoler.

Stk. 2. Aftalen omfatter ikke viceforstandere, der er tillagt mere end en tredjedel af den årlige arbejdstid (641 timer) til undervisning forberedelse og kostskolearbejde. Disse er omfattet af arbejdstidsreglerne for lærere

§ 2. Både forstandere og viceforstandere har en undervisningsforpligtelse på 150 timer årligt.

Denne arbejdsforpligtelse kan helt eller delvist erstattes af tilsyn eller planlagte kursustimer.

§ 3. Reglerne om statens tjenestemænd uden højeste arbejdstid, herunder reglerne om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd uden højeste tjenestetid, finder anvendelse for forstandere og viceforstandere omfattet af denne aftale.

§ 4. Dette protokollat har virkning fra 1. august 1997 og kan opsiges samtidig med organisationsaftalen. Opsiges organisationsaftalen, betragtes nærværende aftale som opsagt samtidigt.

Stk. 2. Ved ikrafttræden af nærværende protokollat ophæves aftale om arbejdstid mv. for forstandere og lærere ansat ved efterskoler af 26. april 1993 med senere ændringer.

København, den 13. marts 1998

Lærernes
Centralorganisation

Anni Herfort Andersen

Finansministeriet

P. M. V.

E. B.

Mogens Esmarch

RAMMEAFTALE OM FORSØG MED ARBEJDS TID FOR LÆRERE PÅ FRIE GRUNDSKOLER, EFTERSKOLER SAMT HUSHOLDNINGS- OG HÅNDARBEJDS SKOLER

1. Med det formål at give skolernes ledelse og lærere ændrede muligheder for en fleksibel arbejdstidstilrettelæggelse, der løbende kan tilpasses den enkelte skoles målsætninger og pædagogiske prioriteringer, herunder organisering af undervisningen og valg af undervisningsformer, kan der ved lokalaftale etableres en forsøgsordning, hvor lærernes arbejdstid tilrettelægges og opgøres på andre måder end de i arbejdstidsaftalen beskrevne.
2. Der kan kun indgås lokalaftaler, der er ressourceneutrale.
3. Det skal fremgå af lokalaftalen, hvorledes lærernes arbejdstidsnorm opgøres. Det skal på et hvilket som helst tidspunkt i normperioden være muligt at opgøre den enkelte lærers arbejdstid. Lokalaftaler om forsøg kan højst indgås for ét år ad gangen. Ingen af parterne kan ensidigt udtræde af en lokalaftale før forsøgsperiodens udløb.
4. Det skal fremgå af lokalaftalen, hvilke bestemmelser i arbejdstidsaftalen der fraviges ved lokalaftalen.
5. Bestemmelserne i arbejdstidsaftalen om årlig arbejdstid og overarbejde kan ikke fraviges ved lokalaftale om forsøg med arbejdstiden.
6. Lokalaftale indgås mellem tillidsrepræsentanten og skolens bestyrelse. På skoler, hvor der ikke er tillidsrepræsentant, indgås aftalen mellem den pågældende lærerforening og skolens bestyrelse. Ved de private gymnasier indgås aftalen med Danmarks Lærerforenings lokale kreds.

7. Lokalaftaler skal indsendes til Undervisningsministeriet og den forhandlingsberettigede organisation, senest 2 måneder før forsøget begynder.

8. Såfremt Undervisningsministeriet eller organisationen ikke agter at godkende en lokalaftale, skal dette skriftligt meddeles den anden part senest 3 uger (juli måned fraregnet) efter modtagelsen af aftalen med kopi til skolen og Finansministeriet. Afslag på godkendelse skal begrundes.

Den part, der modtager meddelelse om, at den anden part ikke agter at godkende en lokalaftale, kan inden for en frist på 14 dage efter modtagelsen af ovennævnte meddelelse kræve sagen forhandlet mellem parterne.

Afslag på godkendelse er endeligt, såfremt der ikke er krævet forhandling inden for den ovenfor omtalte frist på 14 dage, eller der ikke ved forhandling opnås enighed mellem parterne.

9. Skoler, der har indgået en lokalaftale om forsøg med arbejdstiden, forpligter sig til at fremsende en kort skriftlig evaluering af forsøget til Undervisningsministeriet og organisationen senest 1 måned efter forsøgets afslutning.

10. Rammeaftalen har virkning fra den 1. august 1997 til den 31. marts 2001. Lokalaftaler kan løbe til den 31. juli 2001. Rammeaftalen drøftes af parterne ved overenskomstforhandlingerne i 1999.

København, den 13. marts 1998

Lærernes
Centralorganisation

Anni Herfort Andersen

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Mogens Esmarch

Cirkulære af 19xx	
Fmst. nr.	
Henvendelse om dette cirkulære rettes til Finansministeriet, 11. kontor Adresse: Christiansborg Slotsplads 1 DK-1218 København K Telefon 33 92 33 33 Telefax 33 32 80 30	
J.nr.	PKAT
Yderligere eksemplarer af cirkulæret kan købes ved henvendelse til Schultz Information, tif. 43 63 23 00. Pris kr.	

Cirkulære om

**Protokollater om arbejdstid mv. for
forstandere, viceforstandere og lærere
ansat ved efterskoler**

1997

Cirkulære af: 13.marts 1998

Fmst nummer **042 - 98**

Henvendelse om dette cirkulære rettes til:

Finansministeriet, 11. Kontor

Christiansborg Slotsplads 1 DK-1218 København K. Telefon 33 92
33 33 Telefax 33 32 80 30

Journalnr 97-3211/075-20

PKAT nr

Yderligere eksemplarer af cirkulæret kan købes ved henvendelse Pris **kr 15,00**
til Schultz Information, telefon 43 63 23 00